Χριστιανισμός Τρίτος α'. Λόγος

Caecilius Capella in illo exitu bysantino (g): Christiani gaudete (h), exclamavit. Sed et qui videntur sibi (10) impune tulisse, venient in diem divini judicii. Tibi quoque optamus admonitionem solam fuisse, quod cum Adrimeticum Marilum (11) ad bestias damnasses, et statim haec vexatio subsecuta est, et nunc ex eadem caussa interpellatio sanguinis (i). Sed memento de caetero. (j)

Tertuliani: Liber Ad Scapulam. Caput III.

(g) In illo exitu Bysantino. Exitum dicit ea forma, qua interitum, ut lib. de resurrectione carnis: Nemo adhuc Babylonis exitu flevit, et lib. adv. Judaeos: Exitum Christi, id est, mortem. Rig.

Migne: P. L. v. I c. 702

(h) Christiani gaudete. Indi[illegible]ultationis formula fuit, [illegible] Maximini Caesaris, in quo duae victoriae ci[illegible]nent, cum inscriptione: GAUDETE ROMANI. Prudentius [illegible] emer. sub finem: Gaudete quid-quid gentium est. Martialis, XI, 2. Rig.

(10) Lectiones variantes: Tibi, Rigalt.

(11) Adrumeticum vel Adrumetinum, Latin.

(i) Et nunc ex eadem causa interpellatio sanguinis. Scapula statim post damnatum Marilum acutissimae cujusdam aegritudinis cruciatu vexari caeperat, quo etiam tum, cum haec scriberet Septimius, ob iteratam in Christianos saevitiam denuo vexabatur. Clamaverat ad Deum sanguis Christianus, ac divinae patientiae moras interpellaverat. Patribus exemplis, sed caussa longe dispari Petilianus Donatista adv. Catholicos pugnabat, ut videre est in dissertatione Augustini. Etenim Petilianus terribiliter proponere ausus est et dicere: Sed ut caetera taceam, in vestris exemplis advertite imperatores quamplures ac judices vestros persecutionem nobis faciendo periisse. Rig.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(j) Sed memento de caetero. Hoc est, de futuro, manere scilicet ultionem aeternam longe formidabiliorem. Rig.

--- Denique Caecilius Capella cum "in exitu" sive exitio Byzantino Christianis insultando exclamasset: gaudete, impudentiae crudelitatisque quae poenas solvit. Si qui vero ejusmodi praesides impune eraserunt, ultimo Dei judicio punientur. Scapulae ergo, inquit auctor noster, ideo erat timendum, quia Adrumeticum Marillum paulo ante illud exitium Byzantinum ad bestias damnaverat.

Domno Nic de Nourry: Dissertatio, De Tertuliani libro ad Scapulam. In Migne: P.L. v. I. p. 775

Caecilius Capella in illo exitu [illegible] christianos, gaudete [illegible] Sed et [illegible] impune fuisse, venient in [illegible] judicii.

Migne: P.L. v. I p. 698 [illegible] et Synopsis. Liber ad Scapulam

De epocha libri ad Scapulam dissentiunt eruditi, ac anno 203, a Tertulliano, editum fuisse Pamelius et Baronius tradiderunt: alii vero sub Heliogabalo imperatore, anno 217. Verosimilius tamen hoc intermidio tempore, et circa annum 212, id accidisse videtur, cum scilicet post patris obitum solus imperaret Caracalla - - - -.

Post diuturnam vero persecutionem, quae sub Severi imperio contigit, haec Tertullianum scripsisse inde constat, quod quinque proconsules numeret, a quibus christiani vexati fuerant; quique cum in varias incidissent calamitates, horum exemplo Scapulam, ut sibi caveret, hortatur; cum praecipue portenda quaedam Carthagine visa fuerint, statim ac idem Scapula provinciam ingressus, Marilium Adrumeticum christianum hominem ab bestias damnaverat.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ